

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 5	Fél évre . . . 8	Fél évre . . . 8	Fél évre . . . 8
Negyed évre . . . 2	Negyed évre . . . 4	Negyed évre . . . 4	Negyed évre . . . 4
Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díjak:

10 soros hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

Fodor tanár haldoklik.

A „Debreczen” eredeti távirata

Budapest, márc. 16.

Fodor József orvostanár, kinek lábát a múlt héten amputálták — ma annyira rosszul lett, hogy orvosai lemondtak életéről.

A beteg is tudatában van állapotára, reménytelenségének s ma délelőtt papot hivatott s felvette az utolsó kenetet.

A marosvásárhelyi választás a képviselőházban.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, március 16.

Széll Kálmán miniszterelnök a mai ülésen választott a marosvásárhelyi vérengzésről illetőleg a hozzá intézett interpellációkra. Felolvasta a vizsgáló bizottság jegyzőkönyvét, mely szerint a csendőrök — a kihallgatott 34 tanu vallomása szerint — nem vezényszóra, de önvédelemből használták fegyvereiket, mert a tömeg le akarta őket fegyverezni.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a jövőben nem fogja megengedni, hogy törvényhatósági városokban a csendőrség tartsa fenn ilyen esetekben a rendet. Bernády marosvásárhelyi főkapitányt felfüggesztették s ellene fegyelmi vizsgálatot rendeltek el. A felfüggesztett főkapitányt sok mulasztás terheli. A választási elnök és Bernády ellen különben az ügyészség is bünygyi vizsgálatot kért.

A marosvásárhelyi vérengzés ügyében összesen 144 tanut hallgattak ki. A miniszterelnök kéri a házat, hogy egyöntetű munkálkodással hassanak oda, hogy jövőben ilyen eset elő ne fordulhasson, mert — állítása szerint — sok panasz érkezett az ellenzéki terrorizmus ellen is.

Bartha Ödön szólalt fel a miniszterelnök beszéde után, Visszautasítja a miniszterelnök gyanúsítását, melylyel az ellenzékét illeti. Az ellenzék sohasem alkalmaz terrorizmust a választásoknál! Kijelenti, hogy sem ő, sem Buzáth Ferencz nem veszik tudomásul a választ.

Kardaffér az utcán.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Székesfehérvár, márc. 16.

Színházi előadás után, a nagy tolongásban Haldgana József cipész véletlenül meglökte Farkas Imre honvédhadnagyot. A vitéz katona rövid uton szerzett magának elégtelt, arcul ütötte a szegény iparost. Ebből azután heves szóváltás kerekedett, a melynek vége az volt, hogy a hadnagy kirántotta kardját és két vágást mért a fegyvertelen és védtelen „civilistára.” Mindkét vágás súlyos sebet ejtett a szegény emberen. A hadnagy azután a rendőrséghez ment és jegyzőkönyvbe mondta a történeteket és azután bizonyára nagy diadalmasan sétált tovább a főutcán.

A burok szabadságharca.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, március 16.

Londonból jelentik, hogy a béke tárgyalás Kitchener és Botha között kedvező eredménnyel folyik. Az amnesztiából De Wett-et és Steyn-t sem rekesztik ki.

Budapest, márc. 16.

Londonból jelentik hogy Botha, Delaray és Dewett ma összejönnek, hogy a délafrikai helyzetről tanácskozhassanak.

Debreczen, márc. 16.

Fokvárosból jelentik, hogy ott 11 újabb pestis megbetegedés történt.

Lázadás a sah ellen.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, márc. 16.

Ugyancsak szenzációs hirt hoz a táviró Teheránból, a sah fővárosából. Nem kevesebbről van szó, mint lázadásról, a mely a sah ellen irányult. Ez a múlt héten tört ki, mert a sah el akarta venni a papoktól óriási földbirtokukat es belga társaságnak akarta bérbe adni. A papoktól föllázított nép a sah palotájához nyomult, de a katonaság utját állotta. A katonaság és a polgárok közt véres harc támadt, a melyben sokan elesetek. A főcinkosokat az utcán megfojtották.

Viszály az ipartestületben.

Debreczen, márc. 16.

A fenti címen f. hó 11-én ezen lap hasábjain megjelent tőlem egy tárgyilagos közlemény, a melyben feltártam a nyilvánosság előtt az ipartestületben fennálló sajnálatos helyzetet.

Most azt tapasztalom, hogy ügyünkbe oly uri emberek is beleavatkoznak, a kikre különben az ipartestület egy cseppet sem tartozik s mindazon által ezen t. uriemberrek szinte komolyan agítálnak. Ezen körülmény készlet, ismételten a nyilvánosság elé lépni, készlet azért mert úgy látom, hogy azon t. urak nincsennek kellően tájékozva, tulajdonképen mi is a mi célunk, kik állást foglaltunk.

Egyike ezen uri embereknek; a ki mellest mondva oszlopos tagja a szabadelvűpártnak, igyekezett engem meggyőzni, hogy mily helytelenül cselekszünk mi, különböző megegyezéseivel az illeő nem tudott meggyőzni, végtére kifakadt olyképen hogy mi a függetlenpártnak akarunk a testületben utat aynitni.

Ezen kijelentés egy kissé több mint sok. Erre kénytelen vagyok, úgy azon t. urat, valamint mind azokat kik ipartestületünk ügyét oly komolyan a szívükön hordják megfelelni.

A politikát az ipartestületbe legelőbb maga az elnök ur vitte be a legutóbbi bizottsági tagok választása alkalmával, meg pedig igen ügyes módon és pedig olyképen, hogy felhívta nyílt ülésen az előjáróság figyelmét a közelgő választásokra s kifejté, mily fontos az ipari érdekre, hogy a város atyák közé mentül több iparos választassék be, kifejté most a testületnek meg kell ragadni az alkalmat és együttesen oda kell törekedni, hogy az eszme megvalósuljon még pedig pártpolitikai színezet nélkül! Mindnyájan kelyeseltük az eszmet és várjuk a komoly akciót. De nem történt semmi! Csupán az hogy az elnök úr fellépett egypár iparostársával s barátival a péterfia kerületben a szabadelvűp. részéről abban a kerületben ahol még soha nem tudott az a párt győzelmet aratni.

Hogy mihépen jutott oda, és mi okozta, hogy abba a kerületbe lépett fel nem kutatom, de világosan láthatja mindenki, hogy feláldozta önmagát és iparostársait az ipari érdek helyett a politikai érdekeknek. Ez az egyik baj, de hát az megtörtént, de a másik és fő baj az volt, hogy az ipartestület helyisége átváltozott kortestanyává, volt lótas futás, szavazólap írás, borítékok czimzése szóval erősen dolgoztak, még pedig a szabadelvűpártnak érdekében. Kérdem most azon t. uri embert, helyes volt-e az? Ki vitte be a politikát a testületbe mi, vagy az elnök maga? Volt ez pártpolitikai színezet nélkül? Sajnos, bort

predikált nekünk és vizet itatott velünk! Ez volt az első dolog a mi előidézte a nyugtalanságot.

En tisztelem az elnök ur politikai álláspontját de kövesse azt a testületen kívül. Ezen politikai kaczerkodása hozta meg azt a mit most tapasztalt. Sajnos, hogy nincs hazánkban egyetlen társadalmi egyesület vagy bármily intézmény, melybe a politika be nem fészkelné magát, tulbuzgó párthivek által.

Azon t. uraknak, a kik abbéli aggodalmuknak adnak kifejezést, hogy mi a függetlenpárti politikát visszük az ipartestületbe, szolgáljon megnyugtatóul az előjáróság többsége nevében ezen általam tett — kifejezés, mi iparosok sem egyik, sem másik pártnak soha ajtót az ipartestületbe nem nyitunk, oda soha semmiféle párt politikát senki, de még az elnök sem fog behozni, s legyen az bármely oldalról felerőszkölve, elfogunk követni minden lehetőt, felhasználunk minden eszközt, hogy a politikát onnan kiküszöböljük, hogy megóvjuk az ipartestület belbékét az ipari érdekeknek.

En a magam részéről tisztelem mindket párt politikai álláspontját, és biztosra veszem hogy egyik pártvezetőség sem tett komoly lépést arra, hogy az ipartestületbe érdekét bevigye, azt csupán oly tulbuzgó párt tagok teszik, mint a mi elnök urunk a ki talán különös érdemeket akart magának szerezni. Azt is tudom hogy mindenpárt nagyon jól tudja, hogy egy ily tömeg közé mint az iparosok is, ugy sutyomba egyik vagy másik pártérdeket bevinni, soha sem hozta meg a várt sikert, — hanem az ellenkezőt, a reakciót!

Ezek azok a bizonyos dolgok a miért a régi jegyző jó volt, a mostani meg nem! Ebből láthatják a tisztelt iparpártoló urak, mi nem akarunk mást, mint hogy a testület működjön egyenes uton, ne szolgáljon semmi mellék érdek, nem akarunk mi rombolni, nem vezet bennünket ily irányu törekvés.

Sok a panasz reám, sőt azt is hallom hogy rettenetes hálátlan vagyok. Ugy tudom az elnök ur oda nyilatkozott hogy en miattam mond a tőtt le valakit, hogy en az előjáróságba bejöhessek. Erre azt mondtam, hogy nem áll, mert én Jóna Daniel ur helyére lettem behiva, Jóna ur már a jelölés ellen is tiltakozott, a megalkulás után tényleg le is mondott gyengelkedése miatt, így jöttem én sorra mint a legtöbb szavazatot nyert póttag. Soha sem kértem kegyeket, ez esetben sem kértem. Az is a panasz reám, hogy előző közleményem végén levő nyilatkozatnak aláíróitól kiesikartam az aláírásokat. Erre szintén csak azt válaszolhatom, hogy nem igaz, mindenki a legkészségesen írta alá, mert hisz nem tetelezi fel senki hogy valaki valamit aláírjon hogy ne tudná mi az, ez az állítás üres kholmány.

Kijelentettem előző közleményemben, hogy elvállalom a felelőséget, minden betűért a mit írok ma is elvállalom, ezen kijelentésem mindenkor fenntartom.

Soha sem követtem el igazságtalanságot ez esetben sem teszem, engem a tiszta igazságszeretet vezérel ipari ügyünk iránt. Nem azért hoztam a nyilvánosságra az ipartestület zavaros ügyeit, mert különös köszönetre, vagy dicsőhymuszra vágnék — oh nem, még elnök sem akarok lenni! Én tisztességes fegyverrel szoktam küzdeni, senkit sem vádlok ok nélkül. Az erőszak és igazságtalansággal szemben a leghatározottabban állást foglaltam a multban, azt teszem a jövőben is.

A mennyiben a hétfőn megjelent közleményemet a mai napig sem cáfolta meg az elnök ur, fényesen beigazolvá láthatják iparos társaim, hogy helyes uton járok s annak minden sora igaz. A mi pedig az egyesek által ellenem emelt vádakát és gyanúsításokat illeti, — azokat a leghatározottabban visszautasítom.

Zelinger Ede.

Emlékbeszéd Márc. 15-én.

Az ev. ref. felsőbb leányiskolában elmondta: **Sáfrány Lajos.**

Nem embereknek, — eszméknek diadalát ünnepeljük!

Igy az ünneplés fennkölt, magasztosabb.

Az ember a térben porrá malik szét; mennél inkább távozzunk tőle térben, a távlat annál inkább összezsigorítja, egész a láthatatlanságig. De ha nagy eszméknek hordozója volt, megmaradnak belőle, kiválnak lényéből az eszmék s az idő távlatában annál inkább óriásokká lesznek, mennél inkább távozzunk tőlök. Így finomulnak az emberek, nevek eszmékké s a köztudatban a név maga az eszme!

Leonidas már nem név, hanem maga a hősiesség eszméje.

Kossuth neve majd a századok kiszélesedő távlatában a szabadság, a hazaszeretet eszméjévé óriásodik.

Márczius 15! E nap a véletlen különös intézkedése folytán a szabadság klasszikus napja lett. Ezen a napon rázta le a választott nép a rablánczot s hiusította meg a jogait, szabadsága ellen tervezett gonosz merényletet; e nap látta a népszabadság elliprására törekvő Caesar büszke homlokát porba omlani. És nekünk . . . nekünk e nap újabb nemzeti létünk forduló pontját, századokon keresztül szőtt legszebb álmainknak megvalósulását jelenti. E nap felett tündöklő glóriától övezve áll e három eszme: Szabadság! Egyenlőség! Testvériség! Három szent szó, amelyeket a büszke, szolgaságot nem tűró francia, templomainak homlokára ír fel, hogy a nép akkor lássa, mikor Isten elibe megy s minden nap imádságába foglalja.

Ha „a forradalom a jog haragja”: Oh mi a haragot nem szégyelhetjük, mert felesleges volt tombolása. Ha stüljön zugó vihar; oh büszkéké lehetünk a mi viharunkra, mert seperte az omladékokat, teremtet az omladékok helyén új világot, de vér nélkül.

Mintha felve nyilnék ajkam a szóra, állva a kor előtt, melyet méltatni akarok . . . Mintha egy mythologiai eseményről kellene szólnom; mintha egy a hihetlenség minden vonását viselő hőskor tarulna lelkem elé; mintha attól kellene félnem, hogy ennyi fény, ennyi nagyság, ennyi ragyogás, ennyi titáni tetről nem tudom lefejtetni a mese színét. De ugy érzem, mintha a történelem Génusza vezetné ajkamat; ugy érzem, hogy a könny, mely a földézett nevek emlékére szememet elárasztotta: biztatva szól hozzám: nem, nem álom, hanem egy eltelt világ élő dicsősége!

. . . Forgatom kegyelettel a történelem lapjait. Mint harsogó szélvész hallom végigzogni a nagy francia forradalom, a „jog haragja”-nak Európát álmából felrázó zivatarát. Új eszmék, új irányok. A láncok megcsörrennek, a szívekben fellobog a szabadság vágya s a midőn az 1848-ik évhez érek: a forradalom szélvészét hallom végigsüvíteni a megvénhedt Európán. Ebben az évben is Párisban tör ki legelőször a vihar. Kétszer sem áldozott le a nap s 1848. febr.-ban

Franciaország ismét köztársaság. A hir sebes szárnyakon vágat végig Európán; nyomát sok helyen vér jelöli, a trónok inognak s már március elején hazánkban is lázban égnek a kedélyek.

Hiszen itt is elő volt készítve a talaj. Martinovics és társai vérpadon hullanak el a szabad eszmék miatt; Lovassy László, „a szabad szó vértanuja” elborult lelki világgal szenvedti a martyrság keresztjét. És ha egyébb nem, de előkészítette a forradalmat különösen a három százados szenvedés, melyet átét a nemzet a mohácsi szerencsétlen esata óta, melyben nemcsak legjobbjait, de szabadságát is elhantolta századokra. Két idegen hatalom tépte szaggatta. Ha olykor olykor a Hollós Mátyások szellemei meg rázták karjain a rozsdás bilincseket s kardjára ütött: Keservesen kellett lakolnia, vért gázolták, még nyelvét is ki akarták tépni, hogy az édes magyar szót se hallja soha többé a világ.

Am végre az aivó oroszlán felébredt. A költő szava: „Romlásnak indult hajdan erős magyar.

Nem látod Árpád vére miként fajul” végig zendült a szívek hurjain s a század elejétől mind a nagy napig titáni küzdelemmel készíti elő a nemzet jövőjét. A nagy látnok önéreztet ont lankadt lelkébe prófétiájával: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

S támad egy nagy szellem, akiben a nemzet lelke megszólal, ki felhasználta az idők intését: a népszabadság, az alkotmányos kormányzás nagy elveit fennen hangoztatva zengő nyelvvel állítja talpra a nemzetét ősi jogainak a kivására. — E férfi volt: Kossuth, a kor kimagasló óriása. Harczolt szóval és tollal; közben a börtön lánczait is viseli nemzetéért, majd csodálatos erőt fogékonyságot önt az új idők szellemének a befogadására. a nemzet minden rétegébe.

Az ország fővárosa volt a központ, az ajklopoi műhely, ahol a következő nagy idők fegyvereit kovácsolták. S csodálatos intézkedése a nemzetet örző isteni providentiának, hogy a szabadságot, e napot előkészítő gondolatok egy kávéház füstös, homályos levegőjében érlődtek nagy részben egész el a megvalósulásig. A lelkes ifjuság melynek éltető szelleme: Petőfi a forradalom vihar madara, Jókai, Vajda János, Vasvári Pál és a többi voltak, e kávéházat avatták a „Szabadság csarnok”-ává. Itt született meg 1848. március 15-ike minden ő ragyogó csillogásával. Itt készítgették elő a tervet, hogy a magyar régi jogainak visszaállítását határozottan fogják kérni az uralkodótól, készítgették a 12 pontot, melyekben a nemzet jogos kívánalma ki volt fejezve. Itt vette a lelkes sereg, a „márcziusi ifjuság” tervezetesei közepett a bécsi forradalom híret márt. 14-én este. Villanycsapásként hatott a hir. Petőfi érces szava végig zug a kávéház légkörén: „Ime a forradalom ferge már itt zug a közeli szomszédban. És mi tétovázunk? Nem! Cselekedni fogunk!” A hős Tyrtacus arczán e percben csodálatos, megdöbbsentő vonás ömlött el. Olyan volt e percben mint a közeledő forradalom daemona. „Cselekedni fogunk!” zugták rá a többiek.

A nemzet kívánalmait még azon az estén határozottan körvonalazták s elhatározva, hogy másnap nagyszerű tüntetés által hangulatot gerjesztenek a szent ügy iránt a kívánalmaiknak megvalósulást szereznek; szétoszlottak, agyokban forrongó, magasra törő eszmékkel.

— Vége köv. —

Színház.

Színházi műsor:
Vasárnap d. u. **A viceadmirális.** Operette. Este **Ocskay brigadéros.**

Ocskay brigadéros.

Történelmi színmű 4 felvonásban. Irta: **Herczeg Ferenc.** Először Debreczenben, 1901. márc. 14-én.

Bérletszünetben, március 15-ének világián díszelőadásul került nálunk színre az Ocskay brigadéros, Herczeg Ferencnek országsszerte egyszerre felkapott történelmi színműve. Dícséret érte a színházvezetőknak, hogy kegyeletes nemzeti érzelmeink iránt ilyen gyöngéd figyelmet tanúsított. Mert az Ocskay brigadéros a legszebb himnusz, amit a magyar szabadság dícsőítésére ma gyar költő teremthet. A költő azon kor történetének lelket hozza a színpadra; a Rákóczykor fény- és árnyoldalaiból állítja össze a szabadsághar képét; igaz, hogy az árnyoldalak is erősen ki vannak színezve, de végül még is túragyogja a fény az árnyékokat s Ocskay szomorú sorsán szánakozva, de a nemzeti érzés felmagasztosulásával távozunk a színházból.

A dráma meséje egészen röviden összefoglalva a következő: Ocskay, a híres kuruc dandárnok, gyűlöli a Rákóczy udvarát megöltő magnásokat, mert gyáváknak, alattomosoknak hiszi őket, kik minden magasabb tiszti rangot maguknak kaparitanak meg, de befolyásukkal, önző érdekeiken való munkálásukkal veszélyeztetik magát a szabadság ügyét is. Természetes, hogy ezek az udvaroncok, különösen a főudvarmester, Orosz, észreveszik ezt s befolyásukat feltéve, mindent elkövetnek az Ocskay befolyásának érvényesülése ellen. Kapva-kapnak azért a két kulacsos Pyber püspök aspirans gyanúsításán, a ki kétértelmű nyilatkozataimban Ocskayt árulással vádolja, s rögtön ellenőrzés alá veszik, hogy az akkor, sajnos, nem ritkán előforduló s az Ocska val már többször megesezt árulást rásiüthessék. Ezért aztán, mikor Ocskay a kuruc fegyverek ügyében izenetet küld a labanc táborba, hírnökeket elfogják, a Rákóczy táborába hurcolják s vallatás alá veszik.

Sajnos, a hírnök, a ki Pyber embere, megsemmisíti Ocskay levelét, melyből kiderülne ártatlansága s makacs hallgatásával csak megerősíti az udvarmester előtt a gyanút. Mikor a brigadéros hírnöke elfogatását megtudja, roppant haragra gerjed az udvarmester ellen, azonnal megy nejevel együtt a fejedelem hadi szállására, hogy magát igazolja s elégtételt kérjen. Az udvarmester intrikája azonban megakadályozza a brigadérosnak Rákóczyval való találkozását; azt mondják neki, hogy Rákóczy nem akarja fogadni, holott a fejedelem Ocskay ottlétéről nem is tud. Emiatt aztán a nyers, büszkeségében vérgigé sértett brigadéros magánkívül elhagyja a fejedelem hadiszállását s mikor a fejedelem kevéssel azután a 'egyverszűnetét megszegő labancok ellen fegyverrel szólítja, kétszeri felszólításra sem engedelmeskedik. Tisztjeinek lelkesedése, feleség unszolása végre is legyőzi benne a haragot, indul az ütközetbe, mikor jön halálos ellensége, az udvarmester s gunyosan, diadalmasan tudatja vele, hogy a fejedelem makacskodásáért megfosztotta dandárnoki állásától. Az igazi és képzelt méltatlanságok e tömege annyira kihozza a különben is vad, indulatos vezért sodrából, hogy Rákóczy zászlóját letépvé pártot üt s dandárával együtt átmegy a labancokhoz.

Ott azonban nincs nyugalma. Mikor féktelen haragjából kijózanodik, rettenetes világitásban tűnik fel előtte árulása; borban

keresi a mámort, de az sem segít rajta. Nemcsak az osztrák tiszték lenézése, hanem dícsőséges multjának minden ragyogó emléke s feltámadt lelkiismerete is kínozzák, kivált mikor azt tapasztalja, hogy kedvéért elpartolt tisztjei vele együtt szomorkodnak, katonái pedig tömegesen szökdösnek vissza a kuruc táborba, — míg végre egyedül marad.

Mind ezek oly súlyjal nehezdednek rá, hogy a száz esatában megedzett büszke brigadéros az árulás rettenő terhe alatt összeroskad, úgy, hogy mikor a rá leső kurucok csellel hatalmukba kerítik, szinte megkönnyebbülten megy a biztos halálba azzal a gondolattal, hogy a halálbüntetéssel rettenetes bűnét megengesztelje: „Egy utolsó győzelmet szerzek még nemzetemnek, elviszem a magyar bírónak az áruló Ocskay fejét” — mondja, mikor megadja magát minden ellenállás nélkül.

Ez a mese négy felvonásban játszódik le szemünk előtt. Bele van szöve a brigadéros szerelmének és házasságának gyönyörű idillje; bele ellenképpül Ocskay Sándornak és Tisza Jutkának harmattiszta, romantikus szerelmi története. Ezekon kívül is egész esomó episódikus részlet domborítja ki a mese alap gondolatát: a hazárulás bűne égre kiált és rettenetes bosszút követel kien-gesztelesül.

A dráma alakjai egyetől-egyig hűből és vérből valók, kivéve talán az egy Dilit, a cigányleányt, ki a nemzeti érzés, a szabadságharc bosszuálló szellemének allegorizált alakja — apjával, a vak cigánynyal együtt. Ocskay nem a történelem kalandor brigadéros, ki sokszoros árulásával szemben hiába szerezte meg a rettenthetetlen hős nevet, a történelem itélőszéke előtt hitvány, aljas jellem színében tűnik fel. A dráma brigadéros, vad indulatossága, kegyetlen természetével is alapszabán véve nemes szívű, bár durva katona, a kinek lelkében a kegyetlenkedő szenvedélyekkel a legromantikusabb, leggyöngédebb erzelmekek váltogatják egymást. Jellemének ilyen átalakítását arra használta fel a finom érzékű költő hogy a szabadság szeretetének mindenefelül álló szent érzését annál tisztábban, ragyogóbban mutathassa be.

A kik valamely költői mű megítélésénél nem az összbenyomásra támaszkodva indulnak ki, a részletekben találhatnak talán sok kifogásolni valót, sok keserű igazságtalanságot a Rákóczy udvarát illetőleg; ámbar az igazságtalanság háborgók lelki állapotát tekintve ez is mind indokolt, pszichologailag természetes; mindez azonban az utolsó felvonás megrázó jeleneteiben felolvad a Rákóczy, a nemzeti szabadság dícsőítésének felmagasztaló érzelmében. S a drámát nem részleteiben, hanem a maga egészében kell megbírálunk; akkor pedig Ocskay brigadéros tagadhatatlan fogyatkozásai dacára is sokáig kimagasló disze marad irodalmunknak.

A premier sok jó igyekezetről tanuskodott, de csak közepes színvonalon állott. Ki kell emelnünk a kifogástalan rendezést, a sok új díszletet, a kurucok fényes kiállítását, az ügyes scenirozást. — Más oldalról bizonyos vonatottság, határozatlanság, az alakításban való ingadozás több szereplőnek szerep nem tudása a nem tökéletes előkészület kétségtelen bizonyítékai. Meg vagyunk győződve, hogy mindez a következő előadások alkalmával tökéletesedni fog. — Nagy hátrányára volt a teljes sikernek az, ha nálunk már már rendszerré válni kezdő, bosszantó falusi szokás, hogy a hét órára hirdetett előadás jóval félnyolc után kezdődött s emiatt, meg az előadásnak már említett vonatottsága miatt csak 11

órákor távozhattunk 10 helyett a színházból. Ilyen megeshetik Mucsán, vagy egy műkedvelői előadáson, de nem szabadna megesenie a nagynevű debreceni színpadon. Ellenben az igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a felvonás közök hosszúak nem voltak.

Ezeket a könnyen elhárítható hibákat nem tekintve, mint említettük, közepes volt az előadás. Komjáthy hatalmas brigadéros volt külsejére nézve, azt hisszük, daliásabb Ocskay kevés van az országban. Sajnos, játékára nem mondhatjuk el ugyanazt. Komjáthy alakítani nem tud, ő mindig egyforma; szerencsés, ha egyéniségének megfelelő szerepre talál, a milyen pl. a Cyrano de Bergerac, de hogy ő magát tudná a szerephez idomítani, erre talán rendkívül erős egyéniségénél fogva, nem igen képes. Ocskay szerepében is sok van a mit ő szerencsésen tudott adni; de több olyan ami az ő egyhangu modorán hatását elvesztette. — Meggyőződésünk szerint az alapfelfogás sem volt helyes. Ő az egész darabon keresztül egy roppant keserű, dühös Ocskayt ábrázolt, aki még a feleségével való enyelgésében sem tudott felmelegedni igazán egy pillanatra sem. A Herczeg Ocskayja nem ilyen megsavanyodott epés nagyság. Ellenkezőleg a hangulatok embere, akit minden csekélység dühbe borít ugyan, de aki ezt a nagy indulatát épen olyan hamar el is felejt.

A Herczeg brigadéros, a kurucok között, mint jó pajtás jár, kél, velök iszik, mulat s épen ezért szeretik végtelenül; Komjáthy előadása e tekintetben teljesen nélkülözötte a közvetlenséget, kurucával való társalgásában, érintkezésében nyájassága, barátságát erőltetettnek látszott, a bajtársi szíveségnek, benső szeretetnek ékes rigmusai hatás nélkül peregetek le kacsiás bajusza alatt.

Herczeg Ocskayja Ilona látásán felmelegszik, vad kegyetlen vitézből áradozó, érzelmeivel nem bíró Troubadur lesz; Komjáthy a három első felvonásban Ilonával szemben sem bír igazán felmelegedni, szerelmi nyilatkozatai, enyelgése a mesterkétség benyomását tették s az átérzés hiányát bizonyították; a negyedik felvonásban tudott csak a mély bánatba, az elválás, a bucsu perceibe életet önteni. Altalában elmondjuk, hogy Komjáthynek meg nagyon sokat kell simítani s a természetesség, közvetlenség érdekében, mindent el kell követnie, míg elfogadható Ocskayt nyújt a publikumnak.

Partnere Fáti Flóra az Ilona szerepében sokkal jobb volt, de ő sem minden jelenetében. Impozáns, szép megjelenése kedvező hatást keltett már előre s a felnyújtott szép virágkosár bizonyára bátorítólag hatott rá, hogy nem igen nagy, de finom kidolgozást kívánó szerepében megállja helyét. — Kivált az utolsó felvonás megható jelenetében sikerült neki teljesen a természetesség benyomását kelteni. Egy kissé több elevenséget, fesztelen mozgást, nagyobb színezést szívesen vártunk volna tőle.

Mint teljesen kifogástalan, mélyen átértett és jól megjátszott szerepet kell megemlítenünk a Szabó Irma Dilijét, ki nyílt színen is többször kapott tapsot. Villogó szemével, vad kitöréseivel, melyek azonban mindig nőiesek maradtak, fagyasztó ellentétben állott a háborodottnak alakítása s a kegyetlen bosszunak igazabb személyesítője nála nem igen lehetne. Elmondhatjuk, hogy episódikus szerepéből kabinet alakítást alkotott. Ha tanácsolni szabad lenne azonban, azt ajánlanók neki, hogy a cigány jargont, melyet ő nem tud, de a melyre szükség sincs, hagyja el s Dilijével akárhol a legnagyobb elismerést fogja aratni.

Épen ilyen minden ízében kiváló ala-

kitást mutatott be T a n a y az Ocskay Sándor szerepében. Ez a kiváltképen intelligens színészünk élő bizonyosága annak, hogy a jó izlés és a kellő tanulmány a legellentétebb szerepek kifogástalan betöltésére is képesíti a hivatott művészt.

Bartháról is csak jót mondhatunk, ki a kuruc kapitányt tuzás nélkül, helyes történelmi érzékkel fogta fel s alakította meg.

A kisebb szerepekben kivált Környey, mint Tarics, Ország mint Hamza és Sziklay, ki nagyon jó palóc volt. Figyelemre méltó volt még Páva y Ilonka a Jutka szerepében. Ez a fiatal művész nő fellépésével, megjelenésével tanulmányozásra valló játékaival szép reményekre jogosít.

Ifj Szathmáry Árpád mint Popes józsu labanc volt, Makray mint udvari kamarás azonban még operetteszerűbbé tette a harmadik felvonása nélkül is erősen színezett és sokoldalról kifogásolt udvari jelenetét, pedig azon inkább enyhítenie kellett volna. Ő a francia vicomte nek inkább karrikaturáját nyújtotta, a mire semmi szükség nem volt.

Epen így bánt el Pyber szerepével Nagy Gyula; ő is komikus típusának fogta fel a két kulacsos vicariust. — Pedig ez nem helyes. Az ellenséggel paktáló, nemes hivatásáról megfeledkezett papnak nem külsőiben, hanem beszédében, hanem tetteiben nyilvánkozik meg az erős szatira. A Herceg Ferenc vicarius egy fontoskodó, de dignitásának külsőjeit feltékenyen trizó, nagyra vágyó Tartuffe, míg Nagy Gyula egy kedélyeskedő falusi plébánost mutatott be, akinek legnagyobb igyekezete, hogy ne vessenek rajta. Ebben a felfogásban egészen jó volt, de nagyon rontotta az előadásnak különben is elég fogyatékos ensemble-jét.

Dicsérettel kell megemlékeznünk a csatajelenetről és a tárogató mindkét rendbeli szerepéről. Kivált az első felvonásbeli tárogató jelenet válik dicséretére a szereplőknek, csak azt esodáljuk, hogy ez a mélyen megindító zenei betét nagyobb hatással nem volt a közönségre.

A közönség! az volt, tele volt a színház béreltszűnetben, a mi azt mutatja, hogy az újdonság ingere a mi közönségünkre is nagy volt. De a hatás nem volt olyan, — amilyet a fővárosban elért az Ocskay brigadéros. Egyes jeleneteket lelkesen fogadott a publikum; Komjáthy, Szabó Irmát, Fái Florát, nyílt színen is többször megtapsolták, a függöny elé hívásban sem volt épen hiány; Környeyt az utolsó felvonásban felbeszakitotta az önkénytelenül kitörő frenetikus taps: s mégse mondhatjuk, hogy a siker teljes lett volna. Ennek oka lehet részint a nem tökéletes előadás, részint pedig a darabnak első hallásra indiscretnek tetsző jelenetei, hiszük azonban, hogy a Ocskay brigadéros színen marad és hatása minden előadása után nagyobb, teljesebb lesz.

— s — n.

A kar nem kap jutalomjátékot.

Lehangoltság nralkodik a színházi kar tagjai között. Nem kapnak jutalomjátékot. Az igazgató nem rendez javukra előadást s ez okozza a szomorúságot. Hát persze, rég letűntek már azok a régi jó idők, mikor a színház köztársaságszerű kulissza-társadalmában nem ismertek kasztokat és a szegény „kórista” egyenrangú társa volt a legelsőrendű színésznek, akivel egy deszkán egyenlő igyekezettel működik közre a legtöbb előadás sikerén, míg ma a színháznak is megvannak a maga monarchái, arisztokratái és páriái. A páriák, az a szegény kórista-népség, mely huzza az igát, rontja a tü-

dejét nap nap után s ma tán inkább mint valaha, ráillik a régi nóta, hogy:

Kórista élet: kutya kenyér.
Ordítani mindig — harminc forintér!

Ráférne pedig azokra a szegény kardalososokra egy kis rekompenzáció, mert hogy a Kar mennyire nem utolsó és nem oly megvetendő tényező a színház szolgálatában, am k éppen egy ékesszóló dokumentuma — az operettek, operák és — talán az — Ocskay brigadéros is.

Március 15. Debreczenben.

Debreczen, mártius 16.

A magyar szabadságharc dicső évfordulóját ünnepelte tegnap minden igaz hazafi, 53-ik évfordulóját annak a szép lelkesítő nagy napnak.

Március idusa volt akkoron is, 53 év előtt, a magyar szabadság megszületésének napján. Dicső szép idők, lelkesítő nagy napok, ma már csak elzarándokunk a szabadság oltárához, hogy tanuljuk szeretni ezt a szép magyar hazát.

(A főiskolai ifjuság ünnepe.)

A város képe is ünnepies színt öltött a tegnapi napon. A nemzeti színű lobogókat lobogtatta a házakon a szél. A főiskolában levő Petőfi szobor előtt folyt le az ünnepély első része. A főiskolai énekkar, a Petőfi dalkör, az „Egyetértés” zeukara és a munkások dalegylete emelte közreműködésével az ünnepély fényét.

Onnan a főiskola udvarára vonult az ünnepelő közönség. Utközben az Egyetértés zenekara játszott hazafias dalokat, Rácz Lajos, Szücs László és Nánássy Lajos akadémiai hallgatók beszédeket tartottak, ünnepi beszédeket a város háza előtt felállított pódiumról óriási közönség előtt Nagy Sándor. Madai Gyula tartott és kivált Pirkler Jenő szavallata igen hazafias lelkesedésbe ragadta a közönséget.

Valóban festői látványt nyújtott az ezrekre menő lelkes közönség, soraiban az öreg honvédek tiszteletreméltó gárdája.

Az ünnepély a késő délutáni órákban ért véget s még azután is sokáig a fűtezőn a nemzeti színű trikolorok alatt óriási közönség hullámozott.

(Az ev. ref. felső leányiskolában.)

Szép ünnepélyt tartottak az ev. ref. felsőbb leányiskolában. A nagyterem zsufolásig megtelt ünnepelő közönséggel. A növendékek hazafias szép éneke nyitotta meg az ünnepélyt. Grünwald Alice, Szücs Emma növendékek szavalltak zajos tapsok mellett, Sáfrány Lajos tanár pedig lendületes szép beszédet tartott. Az ünnepély déli 12 óra felé ért véget.

(A Keresk. Akadémiában.)

Pontban 1/2 11 órakor nyitotta meg Csapó László tanf. hallgató hazafias szép beszédével az ünnepélyt. Szépszámu és előkelő közönséggel telt meg ez alkalommal a keresk. akadémia díszterme. Kamérath Margit és Hirsch Ilonka játszották el zongorán több gyönyörködtető magyar nótát zajos tapsra ragadtatva a közönséget. Legjobban kitént az ifjusági zenekar, melyet Mácsay Sándor vezetett számos magyar nótákat játszott a hallgatóságnak nem kis gyönyörűségére. Az ünnepélyt az ifjusági dalárda hazafias énekszámával fejezte be.

(A köz. tanf. hallgatók ünnepe.)

A köz. tanf. hallgatói is kegyeletesen és igen szépen ünnepelték meg a nemzeti

ünnepet. Bartha Béla jogtanár, a tanfolyam h. igazgatója szép, hazafias beszéde után Décsy Karoly tanf. hallgató a Talpra magyart szavallta el. Tóth János, Czirják Károly és a tanfolyam hallgatók dalárdája működtek közre még a szép ünnepélyen, mely a dalárda „Riadó”-jával ért véget.

(A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete.)

A nemzeti ünnep alkalmából a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete szépen sikerült ünnepélyt rendezett a kereskedő társulat dísztermében. A dalegylet himnusza nyitotta meg a hazafias ünnepélyt, majd Szabó József egyesületi tag szavallta el a „Talpra magyart” tüzelt, lelkesedéssel. Az ünnepély legkiemelkedőbb pontja Dr. Gulyás István főisk. tanár felolvasása volt. Befejeztével percekig zugott a taps. A szépünnepélyt — melyen nagyszámu és előkelő közönség volt jelen — a dalkör a szózáttal fejezte be.

A római kath. gymnasium tanárkara és ifjusága s a női pariskola is kegyeletes ünnepélyt rendezett a szabadságharc hajnalának évfordulóján. Az özszes elmi iskolák is kivették részüket az ünnepelésből. A növendékekhez a tanítók intéztek hazaszeretetre buzdító lelkes beszédet s a gyermekek a nagy nap eredményeihez illő verseket szavalltak.

A zispotályi ev. ref. templomban összegyűjtötte K. Tóth Kálmán lelkész a közellevő iskolák növendékeit a szülőikkel együtt s költői szépségű imában ismertette a nagy nap fontosságát, buzdította hazaszeretetre, felekezeti türelme s kitartó munkásságra ugy a gyermekeket, mint a megjelent szülőket. Istentisztelet után megkezdődött az egyes iskolákban a programmszerű megállapított ünnepély, mely a tanítók beszédéből, a gyermekek énekléséből és hazafias versek szavallatából állott. Különösen ki kell emelnünk az ispotályi két fiúiskola ünnepélyét azért, mert ott a szülők csoportja majdnem olyan számu volt, mint a gyermekeké s így ezek az apák és anyák kimutatták megjelenésükkel, hogy valóban szívükön hordják gyermekeik előhaladását.

NAPI HIREK.

Kérelem a polgármester és a Főkapitány urakhoz.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Napokban leseperte ön a dadákat, bakákat és babákat onnan a hol közlekedési akadályllyá alakultak.

Azután felpanaszolta, hogy a kutya fogdo-ás felháborító mestersége annyira elfajul, hogy még a halottas menetben is üldözik a peczerek a jobb sorsra érdemes szegény párákat.

Csinált ön még igen sok ilyet T. Szerkesztő Ur, hogy t. i. a közönség tisztessége, jobb érzése érdekében — anélkül, hogy valakinek hősies elpáholása arán sensatiót hajhászna — felszólalt, vagy felszólalásra helyet adott. Fogadja érte köszönetünk T. Szerkesztő Ur!

Nekem is van a mit e helyen panaszképen felemlítsek és a mire itt orvoslást kérjek.

Azon kezdem, hogy a kapitány ur — ő tudja quo jure — egy néhány utca kutyáit és macskáit kiirtatja akár vesztettek akár nem, akár kellő felügyelet alatt vannak akár nem és kitudja még hány akár igen,

akár nem. Mindenki tudja, hogy városi ember nem önző számításból, nem használta tart kutyát vagy macskát, hanem mert kedveli — jó lelkületéből kifolyólag — az állatokat és mennyivel inkább a saját kutyáját, az ő — minden másnál igazabb és hüebb barátját. Tudok kutyát Debreczenben amit a gazdája 2000 frton vett meg és nincs olyan összeg, melyért megválna tőle.

Az ilyen kutyák tiszták, rendes az életmódjuk, állandóan szem előtt vannak, tehát ugyszólván kíván zárva a fertőzés veszélye, de ha beteg is a kutya már jó előre konstatalható a betegség neve, — hiszen a veszettség nem a harapási vágygal lép fel, hanem a kedélyváltoztatással, amely állapot napokig eltart.

Most már minő pompás élvezet leszen az, ha a sintér megjelenik minden háznál és minden ok nélkül a gyerekek általános bögése és az egész háznép méltó felháborodása közben — a mit sem vétett s mit sem sejtő kedves állatot elhuzozolják...

Erről tegyen a főkapitány ur!

En most azonban a kutya kérdésnek másik még undorítóbb részletét akarom felémhítenni s erről már nem a főkapitány ur, hanem a polgármester ur tehet!

Megépítették a drága, modern és kitűnő épületekkel rendelkező sintér-telepet.

Igen de a nagy híres épületek mellett a z udvaron kívül minden arra járó undorodása és felháborodására szemlátomást a legprimitív módon, éktelen kutya ordítás közben verik agyon, azokat a nyomorult állatokat.

Legujjában is sokan vásároltunk ezen a részen szállótelepeknek való területeket. A forgalom itt rohamosan nő.

Kimélje meg a Polgármester ur az arra járó, szintén emberi lélekkel bíró polgárokat ezen szívet, lelket felháborító látványosságtól... Kerítesse körül a hóhértelpeket!

Egy birtokos.

Intentsztelepek.

Nagytemplomban Bede László s. lelk. kistemplomban Bíró János s. lelk., újtemplomban K. Tóth Kálmán lelk., isbótytemplomban Mitrovics Gynla lelkész.

Elhunyt földbirtokos.

A debreczeni társaséletnek egy rokonszenves, tiszteletben álló tagja hunyt el tegnap reggel. Az elhunyt Lichtschein Menyhért földbirtokos, Hajdúvármegye bizottsági tagja, aki életének java részét a jótékonyágnak szentelte. Szerető, jó családapá volt, ki családjának s a közjótékonyágnak élt. Rokonszenves, kedves modoráért mindenütt szerették s halála mély részvétet kelt az egész városban. Hétfőn családja körében rosszul lett — kedden már itt volt nála Kéty Károly dr. egyetemi orvos-tudor s a debreceni orvosokkal egyetemben mindent elkövetett, hogy megmentsék — nem sikerült. Szívszélhűdés megölte. A szegények egyik legnagyobb istapolójukat, jótétevőjüket vesztették el az elhunytban. A debreceni Casino s a Keresked. Csarnokra, melyeknek az elhunyt tagja volt, halála alkalmából gyászlobogót tüztek ki. Temetése vasárnap d. e. 10 órakor lesz. A mélyen lesújtott hátramaradtak a halálózásról a következő gyászjelentést adták ki:

Fájdalommal tudatjuk felejthetetlen jó férjem, apánk, apósunk, nagyatyánk és rokonunk Lichtschein Menyhért vármegyei bizottsági tagnak élete 59-ik, boldog házassága 25 ik évében, folyó évi március hó 15-én, reggel 7 órakor rövid szenved-

után történt gyászos elhunytát. Megboldogult halottunk hült tetemei vasárnap, folyó hó 17-én, délelőtt 10 órakor fognak a nagyhatvan-utcai 25. sz saját házunktól az izr. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztességtételére rokonainkat és ösmerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1901. március 15. Neje: özv. Lichtschein Menyhértné sz. Ungár Johanna Gyermekkei: Hartstein Józsefné sz. Lichtschein Luiza, Lichtschein Jenő, Lichtschein Márton. Veje: Hartstein József. Unokái: Hartstein István, Margit és Endre. Testvérei: Lichtschein Sámuel, Lichtschein Mózes, özv. Meisels Arnoldné. Kesztenbaum Józsefné, özv. Ledig Lajosné. Béke lengjen áldott porai felett!

A csizmadia ipartársulat és az ipartestület.

A debreceni csizmadia ipartársulat ma délelőtt Szabó József alelnök vezetésével ülést tartott, melyben szóba került lapunk hétfői számának „viszály az ipartestületben” c. vezércikke. Az ipartársulat határozatilag kimondotta, hogy ők kárhozzátják azt a politikát, melyet az ipartestületben jelenleg üznek, mert az hátrányára van az ipar fejlődésének s Zelingér Edének és társainak köszönetet s elismerést szavazunk azon lépésükért, melylyel a nyilvánosság előtt az ipartestület beléletét feltárják s megakarják szüntetni az ott uralkodó türehtelen állapotokat.

Hajdúvármegye népessége.

Hajdúvármegyében is befejezték a népszámlálást s hivatalosan összeállították, hogy az egyes városoknak, községeknek mennyi a lakossága. A kimutatás szerint H.-Böszörmény lakossága 25352 (10 évi szaporulat 4125), H.-Nánás lakossága 16042 (szaporulat 1618), H.-Szoboszló 15807 (szaporulat 737), ezek rendezett tanácsú városok. Az egyes községekben a lakosság száma a következő: Balmaz-Ujváros 11641 (szaporulat 1409), Hajdu-Dorog 10008 (szaporulat 1291), Hajdu Hadház 9076 (szaporulat 1138), Hajdu-Sámszon 4942 (szaporulat 519), Egyek 4747 (szaporulat 407), Csege 4211 (szaporulat 530), Vámos-Pécs 3280 (szaporulat 280), Téglás 2365 (szaporulat 187), Felső-Józsa 2231 (szap.) 329, Mike-Pécs 2108 (sz. 236) Alsó-Józsa 1059 (szaporulat 187); Püspök-Ladány 10966 (szaporulat 1209), Nádudvar 9177 (szaporulat 1348), Kaba 6664 (szaporulat 819), Földes 5203 (szaporulat 199), Tetétlen 2194 (szaporulat 16). Az összes népesség Hajdúvármegyében 150648 — tíz évi szaporulat 16501. A város illetve községek sorrendje népesség szerint a következő: H.-Böszörmény, H.-Nánás, H.-Szoboszló, Balmaz-Ujváros, Püspök-Ladány, Hajdu Dorog, Nádudvar, H.-Hadház, Kaba, Földes, Sámszon, Egyek, Csege, Szóvát, Vámos-Pécs, Téglás, Tetétlen, Felső-Józsa, Mike-Pécs, Alsó-Józsa.

A Petőfi dalkör ünnepélye.

Szép ünnepélyt rendezett a Petőfi dalkör Március 15-iki évfordulója alkalmából. A Bika tágas díszterme megtelt ünneplő közönséggel, mely mindvégig érdeklődéssel hallgatta a dalegyet élvezetes műsorát. A műsor befejezte után társasvacsorára gyűlt egybe a közönség. A pompás magyaros étellek Len d l b a u e r k i t ű n ő k o n y h á j á t d i c s é r i k. Majd tánczra perdült a fiatalok s a mulatságnak csak a késő hajnali órák vetettek véget.

A budapesti „Vörösmarty-est”.

Ma, 16-án tartják meg a budapesti Vigadóban Széll Kálmán védnöksége alatt

a nagyszabású Vörösmarty ünnepélyt. A fényes műsornak ránk — debreceniekre is legerdekesebb pontja, hogy Kúry Klára Farkas Imrénék városunk jól ismert költőjének, az Uj Idők munkatársának kupléit énekli, melyeknek zenéjét is ő irta. Ugyancsak Farkas Imrénék vén cigány című melodramáját szavalta Jenny Edith kisasszony a budapesti Egyetem-kör tegnapi nagy március 15-iki ünnepélyén, zongorán maga a szerző kísérte. Gratulálunk a szép sikerhez, melyeket Farkas Imre napról-napra a fővárosban elér, s melyek megerősítik hitünket, hogy a napokban megjelenő verskötete egyike lesz könyvpiacunk legkapósabb ujdonságainak.

A Kereskedelmi Csarnok hangversenye.

A debreceni Kereskedelmi Csarnok f. hó 23-án minden körülmények között megtartja hangversenyét. Polonyi Elemér, a jeles fővárosi zongoraművész, szintén közre fog működni brilláns játékával a hangverseny fenomenálisnak ígérkező sikere érdekében. A hangverseny többi számaival kiváló műkedvelők fogják betölteni.

Ezt a szerelem tevé.

Egy fiatal, alig 17 éves, szép szobacicus akart véget vetni életének, mert szeretett egy borbély legényt. A ki azonban csakhamar ráunt a leányra és felé se nézett. Hiába volt minden könyörgés, a legény hajthatlan maradt. A leány annyira szívére vette a megszegyenítő bánásmódot, hogy lakásán szerelmi bánatában patkánymérget vett be.

Csődbejutott kereskedő.

Ifj. Kovács Sándor kereskedő ellen a debreceni kir. törvényszék elrendelte a csődöt. Csődbiztos dr. Vass Antal, tömeggondnok dr. Berger Andor.

Az öreg honvédek bálja.

Kedélyes, minden tekiutetben sikerült mulatságot tartottak tegnap este a Korona tánctermében az öreg 48-as honvédek. Rózsás hangulalban, igazi magyaros jókedvben nem volt hiány s bizony, bizony tanulhatna tőlük a mai arany ifjuság igazán mulatni. A harcok viharában küzdő, agg harcosok fiatalos hévvel, fáradhatatlanul ropták a csárdásokat. Alig akart vége szakadni hajnal felé a kedves mulatságnak.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon szeretett rokonaink, barátaink, ismerőseink és általában a nagyérdemű közönségnek, nem különben az önkéntes tüzoltó-testület azon tagjainak, kik felejtethetetlen emlékeztető boldogult feleségemnek f. hó 14-én délután 2 órakor tartott végtisztességtételén megjelenni szivesek voltak s ez által nagy bánatunkban osztozva fájdal munkat enyhíteni igyekeztek ugyszintén Kernáts Gyula urnak, ki a temetést méltányosan és a legnagyobb pontossággal eszközölte, gyászoló családom nevében is hálas köszönetemet nyilvánítom. A Nagy József.

Általánosán elismerik

ugy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak, gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. — Különösen impregnált csillagjegyű répamagvai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendőek más utánzott hasonló védjegyű, de nem impregnált répamagvakal. A Mauthner-féle magok tehát feltulmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen

cselekszenek, ha magzükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

x **Fertőző betegségek ellen**, melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta egészséges-ásványvíz. Felhívjuk tehát olvasóink figyelmét a „Kristály Szt.-Lukácsfürdői hegyi-forrás hirdetésére.

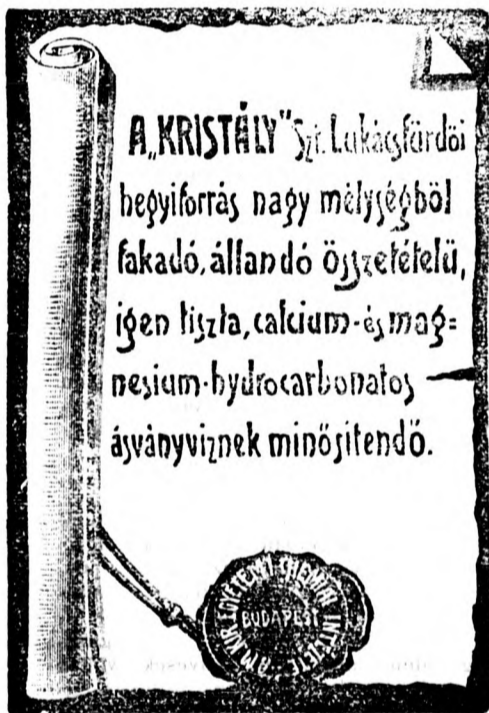
Nyílt-tér.

Fekete selyemszövetek

rendkívül nagy választékban felelősséggel a tartósságért, nemkülönben fehér és színes selyem szövetek minden fajban.

Csak elsőrendű gyártmány a legolcsóbb nagybani árakhoz, méter vagy vég-számra, magánfeleknek postadíj és vámmentes szétküldés. Ezernyi elismerő levél. Minták bérmentve. Schweiba kétszeres levélbélyeg szükséges.

Union selyemszövőgyár
Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweiz.)
kir. udv. szállítók.

„Több száz kiváló orvos által ajánlva.“

A legizletesebb és legolcsóbb ásványvíz.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Csemege szőlő oltványok

100 drb. 20 kor.
Kapható Molnár József tanítónál H.-Nádudvaron.

Alig használt vetőgépek

fel-tűnő olcsó árban 15, 17, 19, 21 sorosok Zaladrill, Schuttlevorth és Umrath-féle, előnyös fizetési feltételekkel. Cséplőgéprések, szíjkerékek, vasajtók, vasrácsok és kerítések Klein Jakabnál Piacz-u. 26. Nagytőzsde udvarán.

Ugyanott legmagasabb napi árban vesznek ócska vasat és minden fémot.

Eladó szőlőskertek.

A homokkertben egy hold 754 négyszögöl-nyi terület felszereléssel. Egy másik szőlő az ujkertben 1/2 kerti nyilas szintén felszereléssel szabad kézből eladók. Értekezhetni Nyugati-u. 48.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő“ használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszer-tárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Árpád-tér 1 szám sarok-ház üzlethelyiségnek és lakásnak máj. 1-től bérbeadó. Értekezhetni Csapó-u. 90.

Billiard asztal fordítható, jó karban levő, megvételre kerestetik.

Meghívó.

A „Korona Takarékos és Hitelszövetkezet“

1901. márczius hó 31-én d. e. 10 órakor

saját üzleti helyiségében (Piac-utca 6. szám)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja

Debreczen, 1901. márc. 15-én

az igazgatóság.

Tárgysorozat:

Igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása.

Kivonat a 27-ik §-ból. A közgyűlésen a szövetkezet minden tagja az első öt törzsbetét után 1—1, minden további 5 törzsbetét után 3 szavazattal bír, de saját törzsbetétei után 10 szavazattal többet senki sem gyakorolhat. Távollevők csak meghatalmazottsági tag, nem teljes koruk és gondnokság alatt állók és jogi személyek pedig törvényes képviselőjük illetve gondnokuk által gyakorolhatják a jogot, de csak úgy, ha ezek is szövetkezeti tagok.

Egy szövetkezeti tag sem bírhat azonban saját jogán és megbízás útján husznál több szavazattal.

Szavazati, valamint cselekvő és szenvedő választási jogukat csak azon tagok gyakorolhatják, kik 3 nappal a közgyűlés előtt szavazatlappjukat a szövetkezet helyiségében átveszik és a közgyűlésen személyazonosságukat igazolják.

Nyírbátor legszebb helyén fekvő modern

nagy bolthelyiség

tágas pincze és raktárhelyiségekkel, különösen nagybani fűszerkereskedésnek alkalmas, több évre kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos **M a n d e l Dezsővel Nyírbátorban.**

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok

Szent-Anna pusztai homoki szőlő telepünkről.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 „
Vörös asztali 98-ról	80 „
Vörös Kadarka 98-ról	1.20 „
Asztali siller	70 „
Nagy burgundi siller	92 „

Palaczkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai cégénél

Debreczen, Tisza palota
valamint

Geréby Fülöp Utódai uraknál.

Hirdetmény.

A Debreczeni Első Takarékpénztár

LV. évi rendes közgyűlését

1901. márczius 17-én, d. e. 10 órakor Debreczenben, saját üzleti helyiségének tanács-termében (második emelet) tartja.

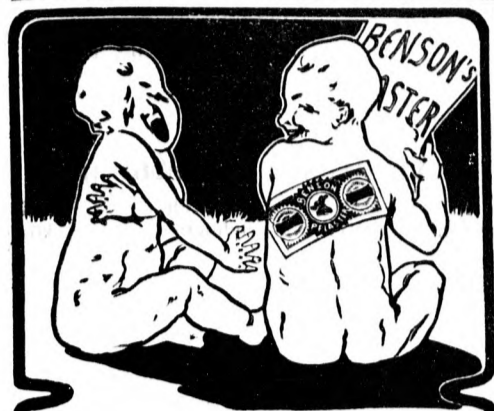
Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1900. üzletévről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozás a tárgyakban; az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Az alapszabályok módosítása.*
5. A nyugdíjszabályok módosítása.
6. Három felügyelő bizottsági tag választása.
7. Két felügyelő bizottsági póttag választása.

A mérleg és a nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések a f.évi márczius hó 9-től fogva a pénztár helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Alapszabályaink 26. §-a értelmében a közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kiknek nevei 1900. decz. 31-ig bezárolag a részvénykönyvbe bevezetettek.

* Miután az alapszabályok módosításához — a 31. §. szerint — megkívántatik, hogy az összes részvények felénél több képviselve legyen, a t. részvényesek felkértek, hogy a közgyűlésen megjelenni, vagy magukat képviselteni sziveskedjenek.

Utánnyomás nem díjazatik.

**Seabury és Johnson-féle
BENSON - TAPASZ**

A leghatásosabb az összes tapaszok között.

Rheuma és a hülés minden következményei ellen.

Kapható minden gyógyszerárban.

**Louis Ritz & Co., Hamburg,
Holzbrücke 7-11.**

Önkéntes árverés.

Alólirott közhírré teszem, hogy Debreczenben a

Kossuth-u. 31 sz. házamat,

mely a debr. 3271 sz. telekjegyző-könyvben A I. 1 rend. és 3515 helyrajzi szám alatt van nevemen bekebelezve és a melynek területe udvar és kerttel 475 négyszögöl és évi jövedelme 2400 kor., f. é. **márczius hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor** általam **Balogh Géza** debreczeni kir. közjegyzőnek Kossuth-u. 9 sz. a. lakásán levő iroda helyiségében megtartandó önkéntes árverésen eladom, ahova árverezni szándékozókát meghívom.

**A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, oszónál és meghűléseknél. Intés. Silányabb utanzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéjgyezésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
osász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Bóni gyártelep
és mezőgazdasági részv. társaság
ezelőtt Mandel Eduard és társai
NYIRBÁTORBAN
ajánlja előnyösen ismert, szabadalmazott
Két-tengelyű „Bóni” ekefaligait.
Megrendelhetők: Nyirbátorban fenti czégnél, Budapesten **KANN és HELLER** czégnél, valamint a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.”

Más rendszerű ekefaligák jutányos áron átalakíthatók.

Más rendszerű ekefaligák jutányos áron átalakíthatók.

Gróf Zselenski Róbert salánki uradalma
A salánki uradalom nyír-vasvári gazdasága részére Önök által szállított 14 db szab. állítható „Bóni” ekefaliga rendkívüli egyszerűsége, tartós szerkezete és pillanatok alatt eszközölhető állíthatósága folytán kitűnően bevált.
Szíveskedjenek oncsesési gazdaságunk részére is további 18 db. állítható „Bóni” faligát kiszolgáltatni. Ezeneset, 1900. febr. 8.
Kiváló tisztelettel
Nagy József
urad. intéző.

Gróf Károlyi Tibor uradalma.
Mintán szab. két-tengelyű „Bóni” eke faligájuk cél szerű szerkezetéről és tartósságáról hosszabb használat után meggyőződtem, kérem az uradalmi gazdaságok által a napokban beküldendő fő db. Back-féle ekefaligát a legrövidebb idő alatt szab. „Bóni” ekefaligává átalakíttatni.
Nyirbator, 1900. jan. 24-én.
Tisztelettel
Mikolay Lajos
urad. tisztartó.

Serravallo
KINA-BORA VASSAL.

orvosi kitünőségek által mint dr. **Braun** tanár, udv. tanácsos, dr. **Drasche** tanár, udv. tan. lovag dr. **Krafft-Ebing** tanár, udv. tan., dr. **Monti** tanár, lovag dr. **Mosetig-Moorhof** tanár, dr. **Nuesser** tanár udv. tan., dr. **Schantz** tanár, dr. **Weinlechner** tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánltatik.

Gyöngék és lábbadozóknak.

Kitüntetések: XI. orvosi congresszus **Róma** 1894. congresszus **Nápoly** 1894. Kiállítás **Venedig?** 1894. **Kiel** 1894. **Amsterdam** 1894. **Berlin** 1895. **Páris** 1895 **Quebek** 1896. **Turin** 1898. **Quebek** 1897. **Canea** 1900. **Nápoly** 1900. **Páris** 1900.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitünő, újra élesztő szer **kiváló** íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik. **Üvegekben 1/2 liter á K 240, 1 liter á K 440** árusíttatik minden gyógyszerárban.

Serravallo gyógyszerár Triesztben.

Kufeké-féle gyermeklisztje
Magyarország, Auszria, Németország, sat. legelső hozzáértői ajánlják
Legjobb és legolcsóbb táplálkozás egészséges és bélebeteg gyermekeknek
Kapható minden gyógyszerárban, vegyertárban és a gyárnál R. KUFÉKE. WIEN, VI/2

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan, hatásában csalhatatlan.
Világezikk, kivitel minden országba.
 Chief-Office 48. Brixton-Road. London S W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világban dicsért és legkeresettebb háziszor a gyógyszerész

A. Thierry balzsama.

Felülmulhatlan minden mell, tüdő, máj és gyomor bajokban, valamint minden belső betegségnél. Külöleg a legeredményesebb

— sebgyógyítószer. —

Csak akkor valódi, ha az üvegen, az egész művelt világon bejegyzett zöld "APÁCZA" védjegy van és ha az ön elzáron a cég, valamint e szók: **Allein echt** bepréslve látszik. Évi termelés bebizonyíthatólag 6 millió üveg. Postán, bérmentes szétküldés, 12 kis üveg vagy 6 dupla üveg **4 korona**. Egy próba üveg használati utasítással és a főraktárak jegyzékével **1 kor. 20 fillér**. — Szétküldés az összeg előzetes beküldése mellett

A. Thierry centifolia kenőcse
 (csodakenőcsnek nevezik),
 utólrhetetlen szívó erejű és gyógyhatású. Operációkat többnyire feleslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott esontszut, ujabban pedig egy 22 éves nehéz rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus hatása és mindenféle gyuladásoknál, sebeknél gyorsan enyhíti és eloszlatja a fájdalmakat, biztosan eltávolítja az idegen anyagokat. Egy tégely az összeg előzetes beküldése mellett **1 kor. 80 fillér**. Nagyobb rendelmenynél olcsóbb. Kimutatható évi termelés 100,000 tégely.

Mindkét szerről egész könyvtár áll, elismerő és köszönő iratokból, a föld minden országaiból rendelkezésre. Kerüldök az utánzatok és vigyázzni kell a tégelyen beégetett cégre: "Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry". A hol főraktár nincs, ott directe kell rendelni, nehogy hamisításokat szerezzenek be. A cím a következő:

Apotheker A. Thierry' Fabrik Pregradában
Rohitsch-Savanyukut mellett.
 (A cs. k. állami hivatalnokok szövetségének szállítója.)
 (Contractor of the War-Office and The Admiralty, LONDON.)

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. é. XL. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. tvszék 1899. é. 1188. V. sz. végzése következtében Berencsy János ügyvéd által képviselt Cziement Márton h.-nánási lakos javára ifju L. Szabó Sándor h.-nánási lakos ellen 1048 kor. 70 fillér s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1820 koronára beesult szarvasmarhák és ökör szekér, melyek a h.-nánási takarekpénztár 930. 540. és 400 koronás követelése fedezésére is lefoglalva lettek, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a h.-nánási kir. jbiróság V. 189/8. 1900. sz. végzése folytán 1048 kor. 70 fillér tőkekövetelés, ennek 1897. é. decz. hó 17 napjától járó 6° kamatai és eddig összesen 202 k. 26 fillér biróilag már megállapított költségek erejéig özv. Jóna Miklósné h.-nánási lakos süldősi tanyáján leendő eszközzésére **1901. évi márczius hó 27-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. é. LX. tc. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet i.érőnek beesaron alul is elfognak adatni.

Kelt.-H.-Nánáson, 1901. márc. hó 4-én.

Muraközy Gábor
 kir. jbirósági végrehajtó.

és bérmentesen küldök legujabb
női ruhaszövet mintákat
 mindenfelét.
 Mindennemű **postacsomagokat** és küldeményeket, melyek legalább

INGYEN értékét képviselnek

TIZ KORONA értékét képviselnek

DIJMENTESEN küldök az

osztrák-magyar monarchia
 és Bosznia, valamint Hercegovinán belül.

➡ **Áruház LESSNER D., Bécs, VI.** ➡

Hogy a nagyvárosbani vétel **mindenkinek** lehetővé tétessék, a nagy, régi hirnevű

— divataruház —

LESSNER D., Bécs, VI., Mariahilferstr. 81. 83.

elhatározta magát, **minden árut** illetőleg minden beces **rendelményt**, mely a már csekély 10 koronás értéket eléri, **dijmentesen** megküldeni; oly előzekénység, mely az olcsón kiszámított ár mellett **verseny nélkül** áll. A minták megrendelésénél rendkívül fontos a szövetek minőségének és körülbelőli árának megemlítése.

➡ **Toilettek, confectio áruk, kalapok, gyapjuszövetek, selyemszövetek, mosóárúk, vászonneműek, fehérenmü, szőnyeg, függöny, butorszövetek stb. stb. MINDEN FRANCO házhoz szállítva**

➡ **DÍSZKATALOGUS** az 1901. idényre minden fenti cikkben kívánatra készségesen ingyen és bérmentesen küldetik meg.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.